

ШЛЯХИ І ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ СИСТЕМИ ТЕХНІЧНОГО РЕГУЛЮВАННЯ

Студент А.В. Трофімук
Науковий керівник проф. Г.І. Хімичева
Київський національний університет технологій та дизайну

Ключові слова: *технічне регулювання, стандарт, Стратегія, СОТ, ЄС.*

Законом України «Про технічні регламенти та оцінку відповідності» технічне регулювання визначено, як правове регулювання відносин у сфері встановлення, застосування та виконання обов'язкових вимог до продукції або пов'язаних з нею процесів, систем і послуг, персоналу та органів [1].

Відповідно до закону технічне регулювання та захист прав споживачів мають здійснюватись згідно таких принципів:

- відкритість і прозорість процесу розроблення та прийняття технічних регламентів і застосування процедур оцінки відповідності;
- застосування інноваційних підходів до розв'язання проблем;
- забезпечення рівності щодо захисту прав вітчизняних та іноземних виробників;
- адаптація національного законодавства до вимог законодавства ЄС.

В Україні з метою вдосконалення законодавства у сфері технічного регулювання на основі європейської директиви 2001/95/ЄЕС був прийнятий закон «Про державний ринковий нагляд і контроль нехарчової продукції» [2]. Застосування даного закону забезпечує умови для введення в товарообіг продукції, яка відповідає вимогам безпеки. У свою чергу Українське Агентство зі Стандартизації розробило і затвердило Порядок декларування відповідності продукції з низьким рівнем ризиків для життя й здоров'я споживачів та підготувало Перелік продукції, відповідність якої може бути підтвержене декларацією про відповідність.

Такий підхід дозволяє закріпити торговельні відносини держави і її статус у взаєминах із країнами - торговельними партнерами, зокрема зменшити тарифні й нетарифні обмеження для українських товарів на світовому ринку; покращити структуру українського експорту на користь високотехнологічної продукції й продукції з високим ступенем обробки; отримати режим найбільшого сприяння в торгівлі; забезпечити захист інтересів національних товаровиробників на світових ринках.

Нові умови, на які орієнтується Україна із вступом у СОТ, потребують певних змін у системі технічного регулювання. Зокрема проведення адаптації українського законодавства до європейського, гармонізацію нормативної бази з міжнародними і європейськими стандартами, поступового переходу до оцінки відповідності вимог технічних регламентів, зміцнення й розвиток можливостей українських установ у сфері ринкового нагляду на основі досвіду держав-членів ЄС.

За останні роки у сфері технічного регулювання відбулася низка вагомих перетворень. Так, для законодавчого забезпечення реформи було прийнято нові базові закони: «Про стандартизацію», «Про метрологію та метрологічну діяльність» та «Про технічні регламенти та оцінку відповідності», якими запроваджуються європейські принципи у цих сферах. Крім того для їхньої реалізації було розроблено понад 70 підзаконних нормативно-правових актів (7 основоположних стандартів, 34 постанови Кабінету Міністрів України, 35 наказів Департаменту технічного регулювання).

Першочерговим завданням Розпорядження КМУ «Про схвалення Стратегії розвитку системи технічного регулювання на період до 2020 року» є створення нової

системи технічного регулювання в Україні, яка б відповідала потребам сучасної ринкової економіки, гарантувала б безпечність продукції, що вводиться в обіг, забезпечувала б ефективне регулювання і поліпшення ділового середовища та сприяла б інтеграції України у світову економіку шляхом усунення технічних бар'єрів у торгівлі [3].

Головними напрямками реалізації Стратегії є:

- адаптація законодавства України у сфері технічного регулювання до законодавства ЄС;
- прийняття з метою застосування відповідних технічних регламентів європейських стандартів як національних стандартів України з одночасним скасуванням дії стандартів ГОСТ;
- усунення дублювання функцій у сфері державного нагляду (контролю) за відповідністю продукції встановленим вимогам;
- забезпечення повної відповідності системи технічного регулювання України вимогам ЄС;
- посилення існуючої матеріально-технічної бази для проведення оцінки відповідності продукції встановленим вимогам;
- забезпечення визнання виданих Національним агентством з акредитації атестатів про акредитацію на європейському та міжнародному рівні;
- активізація співпраці центральних органів виконавчої влади, підприємств, установ та організацій з європейськими та міжнародними організаціями із стандартизації, метрології, акредитації, оцінки відповідності та державного ринкового нагляду;
- зміцнення інституціонального потенціалу органів державної влади, на які покладаються функції технічного регулювання у визначених сферах діяльності та розроблення технічних регламентів;
- здійснення заходів з підготовки до підписання Угоди про оцінку відповідності з ЄС для окремих видів продукції з метою визнання результатів робіт з оцінки відповідності, проведених в Україні, на європейському та міжнародному рівні та просування на світовому ринку української продукції;
- підвищення рівня обізнаності суб'єктів господарювання та інших заінтересованих сторін щодо нової системи технічного регулювання.

Проте для реалізації даної Стратегії необхідно також проводити роботи стосовно гармонізації сфер законодавства України із законодавством ЄС.

Такий підхід дозволить прискорити удосконалення національної системи технічного регулювання та сприятиме впровадженню інновацій і нових технологій, що базуються на вимогах міжнародних стандартів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Закон України «Про технічні регламенти та оцінку відповідності» від 15.01.2015 р. № 124-ХІІІ/ <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/124-19>
2. Закон України «Про державний ринковий нагляд і контроль нехарчової продукції» від 02.12.2010 р. № 2735-VІ/ <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2735-17>
3. Розпорядження КМУ «Про схвалення Стратегії розвитку системи технічного регулювання на період до 2020 року» від 19.08.2015 р. № 844-р/ <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/en/844-2015-p>